

-NACRT-

Na temelju članka 41. stavka (1) točke c) Ustava Kantona Središnja Bosna („Službene novine Županije Središnja Bosna“, broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – ispravak teksta, 8/98, 10/2000, 8/03; „Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj: 2/04 i 14/04) te na prijedlog Vlade Kantona Središnja Bosna, Sabor Kantona Središnja Bosna na _____ sjednici, održanoj _____ 2023. godine, donosi

ZAKON O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet Zakona)

Ovim Zakonom propisuju se oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći, postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć, korisnici besplatne pravne pomoći, uvjeti i način za ostvarivanje besplatne pravne pomoći, postupak ostvarivanja besplatne pravne pomoći, subjekti ovlašteni za pružanje besplatne pravne pomoći, osnivanje organa za pružanje besplatne pravne pomoći u Kantonu Središnja Bosna (u daljem tekstu: Kanton), rukovođenje i unutarnja organizacija Zavoda, prava i dužnosti uposlenika Zavoda, financiranje, suradnja i stručno usavršavanje, nadzor i kontrola kvaliteta i druga pitanja od značaja za pružanje besplatne pravne pomoći.

Članak 2. (Besplatna pravna pomoć)

- (1) Besplatna pravna pomoć je oblik ostvarivanja prava fizičke osobe na pravično suđenje i jednak pristup pravdi pred sudom i drugim tijelima, čije troškove u cijelosti ili djelomično snosi mjerodavni organ za pružanje besplatne pravne pomoći.
- (2) Odobrena besplatna pravna pomoć može se ukinuti ili ograničiti samo iz razloga propisanih ovim Zakonom.
- (3) Ostvareno pravo na besplatnu pravnu pomoć obuhvata i pravo na oslobađanje od plaćanja pristojbi.

Članak 3. (Minimum prava)

- (1) Prava utvrđena ovim Zakonom predstavljaju minimum prava koja se drugim zakonima i propisima ne mogu umanjivati.
- (2) Osoba ostvaruje besplatnu pravnu pomoć kod mjerodavnog organa za pružanje besplatne pravne pomoći.
- (3) Osoba koja ostvari pravo na besplatnu pravnu pomoć pred mjerodavnim organom u mjestu svog prebivališta, odnosno boravišta, uživa to pravo na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom.
- (4) U cilju ostvarivanja prava iz stavka (3) ovog članka, mjerodavni organi, odnosno subjekti za pružanje besplatne pravne pomoći, ostvaruju međusobnu suradnju.

Članak 4.
(Značenja izraza)

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- a) Pravo na besplatnu pravnu pomoć je pravo fizičke osobe da, uz ispunjavanje određenih uvjeta, traži i ostvari besplatnu pravnu pomoć u skladu sa ovim Zakonom;
- b) Korisnik besplatne pravne pomoći je fizička osoba koja koristi neki od oblika besplatne pravne pomoći, u skladu s ovim Zakonom;
- c) Pružatelj besplatne pravne pomoći je osoba Zakonom ovlaštena da za odobreni oblik besplatne pravne pomoći, korisniku pruži stručnu pravnu pomoć;
- d) Subjektima pružanja besplatne pravne pomoći smatra se mjerodavni organ propisan ovim Zakonom, odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini, udruge registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti u skladu sa ovim Zakonom;
- e) Mjerodavni organ za pružanje besplatne pravne pomoći u Kantonu je kantonalni Zavod za pružanje besplatne pravne pomoći;
- f) Oblik ostvarivanja besplatne pravne pomoći predstavlja radnje i postupke kojima se korisniku besplatne pravne pomoći omogućuje zaštita prava na pravedno suđenje i jednak pristup pravdi;
- g) Osobom lošeg imovnog stanja smatra se osoba koja, prema svom općem imovnom stanju i stanju članova svog obiteljskog kućanstva, nema sredstava da plati opunomoćenika i/ili radnje opunomoćenika, te troškove postupka, bez štete po nužno izdržavanje sebe i svoje obitelji;
- h) Članovi obiteljskog kućanstva korisnika besplatne pravne pomoći su osobe koje su kao takve utvrđene obiteljskim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine;
- i) Pravni zastupnik je državni službenik mjerodavnog organa za pružanje besplatne pravne pomoći ovlašten da samostalno obavlja poslove pružanja besplatne pravne pomoći;
- j) Međunarodnom konvencijom smatra se svaki međunarodni akt koji se odnosi na pravo pojedinca na pravedno suđenje i jednak pristup pravdi, a koji je Bosna i Hercegovina ratificirala.

Članak 5.
(Ravnopravnost spolova)

Odredbe ovog Zakona odnose se podjednako na osobe muškog i ženskog spola, bez obzira na rod imenice upotrijebljene u tekstu Zakona.

**DIO DRUGI - OBLICI OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI I POSTUPCI
U KOJIMA SE OSTVARUJE**

Članak 6.
(Oblici ostvarivanja besplatne pravne pomoći)

(1) Besplatna pravna pomoć ostvaruje se kao pravo na:

- a) opće informacije o pravima i obvezama,
- b) pomoć u popunjavanju obrazaca,
- c) pravne savjete,
- d) pravnu pomoć pri sastavljanju svih vrsta podnesaka,

- e) zastupanje pred organima uprave, upravnim organizacijama i institucijama,
 - f) zastupanje na sudu,
 - g) pravnu pomoć u postupcima mirnog rješavanja spora (medijacija),
 - h) sastavljanje podnesaka koji se dostavljaju međunarodnim organima za zaštitu ljudskih prava,
- (2) Pravo na opće informacije o pravima i obavezama i pomoć u popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć imaju sve osobe bez obzira na ispunjavanje uvjeta propisanih ovim Zakonom.
- (3) Pravni savjet je detaljno informiranje o načinu i mogućnostima rješavanja određenog pravnog pitanja u konkretnoj pravnoj stvari.
- (4) Pravna pomoć iz stavka (1) ovog članka pruža se bez naknade, osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 7.

(Postupci u kojima se pruža besplatna pravna pomoć)

- (1) Besplatna pravna pomoć pruža se korisnicima besplatne pravne pomoći u postupcima u kojima se ostvaruju i štite njihova prava i na zakonu utemeljeni interesi.
- (2) Postupci iz stavka (1) ovog članka su:
- a) upravni postupak,
 - b) upravni spor,
 - c) parnični i vanparnični postupak,
 - d) ovršni postupak,
 - e) kazneni postupak u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku u Federaciji Bosne i Hercegovine,
 - f) prekršajni postupak.

Članak 8.

(Postupci u kojima se ne pruža besplatna pravna pomoć)

Besplatna pravna pomoć ne pruža se u slijedećim postupcima:

- a) postupak pred gospodarskim odjeljenjima mjerodavnih sudova,
- b) postupak registracije pravnih subjekata,
- c) postupak registracije preduzetničke ili obrtničke djelatnosti,
- d) postupak registracije udruga ili zaklada,
- e) postupak pred mjerodavnim poreznim organima,
- f) postupak pribavljanja urbanističke suglasnosti i građevinske dozvole,
- g) sastavljanje isprava o pravnim poslovima (jednostrani pravni poslovi, ugovori).

Članak 9.

(Evidencija)

- (1) O pruženoj besplatnoj pravnoj pomoći mjerodavni organ za pružanje besplatne pomoći (u daljem tekstu: mjerodavni organ) vodi evidenciju u manualnoj i elektronskoj formi.
- (2) Način vođenja i sadržaj evidencija propisuje ministar pravosuđa i uprave Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: ministar pravosuđa i uprave).

DIO TREĆI - KORISNIK I ZABRANA DISKRIMINACIJE KORISNIKA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 10. (Korisnik besplatne pravne pomoći)

Korisnik besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: korisnik) je fizička osoba kojoj se pravna pomoć pruža prema uvjetima, kriterijima i načinu ostvarivanja pravne pomoći propisanim ovim Zakonom, i to:

- a) državljanin Bosne i Hercegovine koji ima prebivalište, odnosno boravište na teritoriji Kantona,
- b) fizička osoba koja se nalazi na teritoriji Bosne i Hercegovine pod međunarodnom zaštitom u skladu s međunarodnim standardom, a osobito tražitelj azila, izbjeglica, osoba pod supsidijarnom ili privremenom zaštitom, apatrid, osoba koja nije upisana u matične knjige rođenih ili knjigu državljanstva; žrtva trgovine ljudima sukladno obvezama koje Bosna i Hercegovina ima prema međunarodnim konvencijama,
- c) osoba čija su prava zaštićena odredbama Konvencije o građansko-pravnim aspektima međunarodne otmice djece, Konvencije o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, Konvencije o građanskom i sudskom postupku i Konvencije o olakšanju pristupa sudovima.

Članak 11. (Zabrana diskriminacije)

Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, bez obzira na njegovu rasu, boju kože, jezik, vjeru, etničku pripadnost, nacionalno ili socijalno podrijetlo, veze s nacionalnom manjinom, političko ili drugo uvjerenje, članstvo u sindikatu ili drugoj udruzi, obrazovanje, spol, spolno izražavanje ili orijentaciju, kao i svaku drugu okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da mu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje, na ravnopravnoj osnovi prava utvrđenih ovim Zakonom.

Članak 12. (Obaveza zastupanja po međunarodnim konvencijama)

Pravna pomoć se pruža građanima po međunarodnim konvencijama koje je Bosna i Hercegovina ratificirala.

DIO ČETVRTI- UVJETI I NAČIN ZA OSTVARIVANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 13. (Uvjeti za ostvarivanje besplatne pravne pomoći)

(1) Pravo na besplatnu pravnu pomoć na temelju statusa ostvaruje:

- a) dijete u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta,
- b) korisnik stalne novčane pomoći ostvarene prema kantonalnom propisu o socijalnoj zaštiti,
- c) osoba kojoj je oduzeta poslovna sposobnost i duševno oboljela osoba,

- d) uživatelj najniže mirovine pod uvjetom da nema drugih članova zajedničkog kućanstva, niti imovine iz koje se mogu podmiriti troškovi tražene pravne pomoći,
 - e) žrtva nasilja u obitelji i nasilja na osnovu spola,
 - f) osoba pod međunarodnom zaštitom iz članka 10. točka b) ovog Zakona,
- (2) Pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje i osoba lošeg imovnog stanja kada to utvrdi mjerodavni organ za pružanje besplatne pravne pomoći.

Članak 14. (Dokazivanje statusa)

Status osobe iz članka 13. stavak (1) ovog Zakona dokazuje se odgovarajućim dokumentima izdanim od mjerodavnog organa.

Članak 15. (Ostvarivanje besplatne pravne pomoći po osnovu lošeg imovnog stanja)

- (1) Osobom lošeg imovnog stanja, koja ima pravo na besplatnu pravnu pomoć, smatra se osoba čiji ukupni mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze iznos od 25% prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u prethodnoj kalendarskoj godini u Kantonu Središnja Bosna, a nema nekretnine ili drugu imovinu kojom može podmiriti troškove postupka.
- (2) Pri utvrđivanju lošeg imovnog stanja osobe iz stavka (1) ovog članka, neće se uzimati u obzir prihod i imovina članova obitelji korisnika besplatne pravne pomoći, koji sa njim žive u zajedničkom kućanstvu, a protustranka su u postupku.
- (3) Pod prihodima, nekretninom ili drugom imovinom osoba iz stavka (1) ovog članka podrazumijevaju se prihodi, nekretnine i druga imovina koja je, kantonalnim Zakonom o socijalnoj zaštiti propisana kao uvjet za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć.

Članak 16. (Djelomična naknada troškova postupka)

Kada podnositelj zahtjeva ima na raspolaganju određena sredstva koja se mogu koristiti u toku postupka, ali su nedostatna za plaćanje troškova postupka, a osobito troškova zastupanja, mjerodavni organ određuje koje troškove postupka snosi mjerodavni organ, a koje podnositelj zahtjeva.

Članak 17. (Kriteriji očigledne neutemeljenosti)

- (1) Besplatna pravna pomoć podnositelju zahtjeva neće se odobriti ili će se otkazati ukoliko je odobrena u sljedećim slučajevima:
- a) ako se iz samog zahtjeva dokaza i činjenica na kojima se zasniva zahtjev očigledno može zaključiti da je takav zahtjev neutemeljen;
 - b) ako se radi o neopravdanom vođenju postupka;
 - c) ako se radi o zlouporabi prava na besplatnu pravnu pomoć.
- (2) Smatrat će se da je riječ o neopravdanom vođenju postupka kada je podnositelj zahtjeva u očiglednom nesrazmjeru sa stvarnim izgledom na uspjeh, kao i kada želi da vodi postupak radi postizanja svrhe, koja je suprotna načelima poštenja i morala.
- (3) Smatrat će se da je riječ o zlouporabi prava na besplatnu pravnu pomoć ako je podnositelj zahtjeva dao netočne podatke o ispunjavanju kriterija iz ovog Zakona, ili

ako u slučaju promijenjenih okolnosti u toku vođenja postupka to nije prijavio mjerodavnom organu.

(4) Pravna pomoć se neće odobriti ili će se otkazati osobi koja se ponaša izrazito nasilnički, nepristojno i uvredljivo prema pružatelju pravne pomoći.

DIO PETI - POSTUPAK OSTVARIVANJA BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 18.

(Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći)

(1) Zahtjev za pružanje besplatne pravne pomoći, uz priložene dokaze o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim Zakonom, podnosi se mjerodavnom organu na obrascu koji propisuje ministar pravosuđa i uprave.

(2) Podnositelj zahtjeva prilaže uz zahtjev svoju ovjerenu pisanu izjavu i ovjerenu pisanu izjavu punoljetnih članova svog obiteljskog kućanstva o imovnom stanju, kao i svoju ovjerenu pisanu izjavu i pisanu izjavu punoljetnih članova svog obiteljskog kućanstva o dopuštanju uvida u sve podatke o imovini i prihodima.

(3) Za točnost podataka navedenih u zahtjevu, podnositelj zahtjeva odgovara kazneno i materijalno.

Članak 19.

(Provjera podataka)

(1) Mjerodavni organ, prema vlastitoj procjeni, provjerava činjenice navedene u izjavi o imovnom stanju podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegovog obiteljskog kućanstva, a obavezno kada to zatraže organi pred kojima se treba voditi postupak, osoba protiv koje se vodi postupak kao i osoba koja ima pravni interes.

(2) Na zahtjev mjerodavnog organa, organi i pravne osobe dužna su dostaviti podatke kojim raspolažu ili vode evidenciju o činjenicama navedenim u izjavi o imovnom stanju podnositelja zahtjeva.

Članak 20.

(Rješenje)

(1) O zahtjevu za pružanje besplatne pravne pomoći, o djelomičnoj naknadi troškova postupka i o otkazivanju odobrene pravne pomoći odlučuje rukovoditelj mjerodavnog organa rješenjem, bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno utvrđivanja uvjeta za otkazivanje odobrene pravne pomoći, sukladno odredbama federalnog zakona kojim se regulira upravni postupak.

(2) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka korisnik ima pravo uložiti žalbu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(3) Žalba na rješenje iz stavka (1) ovog članka koje je donio rukovoditelj mjerodavnog organa podnosi se ministru pravosuđa i uprave, koji o žalbi odlučuje u roku od osam dana od dana primitka žalbe.

(4) Protiv rješenja donesenog po žalbi iz stavka (3) ovog članka nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred mjerodavnim sudom.

Članak 21.
(Vremensko važenje rješenja)

- (1) Rješenje o odobrenoj besplatnoj pravnoj pomoći važi do pravomoćnog okončanja postupka za koji je besplatna pravna pomoć odobrena, ukoliko odobrena pravna pomoć nije ranije otkazana ili opozvana.
- (2) Za postupke po izvanrednim pravnim lijekovima, postupke pred ustavnim sudovima u Bosni i Hercegovini i pred Europskim sudom za ljudska prava, na osnovu zahtjeva stranke, donosi se posebno rješenje.
- (3) Na rješenje iz stava (2) ovog člana primjenjuju se odredbe člana 20. ovog zakona.

Članak 22.
(Povrat troškova postupka)

- (1) Kada je korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć potpuno ili djelomično uspio u postupku i dosuđeni mu i isplaćeni troškovi postupka, na zahtjev mjerodavnog organa dužan je da vrati u proračun Kantona iznos troškova ostvarenih po temelju odobrene besplatne pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.
- (2) Na rješenje iz stavka (1) ovog članka primjenjuju se odredbe članka 20. ovog Zakona.

Članak 23.
(Obveza vraćanja sredstava)

- (1) Kada se u toku postupka donese rješenje o otkazivanju besplatne pravne pomoći zbog zlouporabe prava na besplatnu pravnu pomoć ili se utvrdi da su se finansijske prilike korisnika ili članova njegovog obiteljskog kućanstva bitno izmijenile tako da je isti u mogućnosti potpuno ili djelomično vratiti troškove za pruženu pravnu pomoć, korisnik je dužan vratiti u proračun Kantona sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći, o čemu se donosi posebno rješenje.
- (2) Na rješenje iz stavka (1) ovog članka primjenjuju se odredbe članka 20. ovog Zakona.

Članak 24.
(Način obračuna troškova i utrošenih sredstava i pripadnost)

Troškovi ostvareni na temelju pružene pravne pomoći i sredstva utrošena na pružanje pravne pomoći iz članaka 22. i 23. ovog Zakona obračunavaju se prema odvjetničkoj tarifi, dok se ostali troškovi utvrđuju na temelju odgovarajuće dokumentacije, a prihod su Proračuna Kantona.

Članak 25.
(Troškovi izgubljenog spora)

Kada korisnik izgubi spor za čije vođenje mu je odobrena besplatna pravna pomoć, nije dužan nadoknaditi troškove pravne pomoći.

DIO ŠESTI - SUBJEKTI OVLAŠTENI ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 26. (Subjekti)

(1) Besplatnu pravnu pomoć sukladno odredbama ovog Zakona pruža Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći.

(2) Besplatnu pravnu pomoć mogu pružati: odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini, udruge registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći i drugi subjekti, sukladno sa drugim zakonima.

Članak 27. (Pravo zastupanja)

(1) Pravo zastupanja korisnika besplatne pravne pomoći sukladno procesnim zakonima u Federaciji Bosne i Hercegovine imaju:

- a) pravni zastupnici Kantonalnog zavoda za pružanje besplatne pravne pomoći (u svojstvu branitelja i/ili punomoćenika), pod uvjetima propisanim ovim Zakonom,
- b) odvjetnici – članovi odvjetničkih komora u Bosni i Hercegovini,
- c) ovlašteni zaposlenici u udrugama koje su registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći u skladu sa uvjetima propisanim procesnim zakonima koji se odnose na opunomoćenike stranke.

(2) Pravni zastupnik iz stavka (1) točka a) ovog članka može biti postavljen za branitelja osobi lošeg imovnog stanja lišenom slobode, odnosno osumnjičenom ili optuženom, na način i po postupku utvrđenom Zakonom o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20).

DIO SEDMI - KANTONALNI ZAVOD ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Članak 28. (Kantonalni zavod za pravnu pomoć)

Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći (u daljnjem tekstu: Zavod) je samostalna upravna organizacija Kantona, koja se osniva zakonom kojim se uređuje organizacija i djelokrug kantonalnih ministarstava i drugih tijela kantonalne uprave Kantona Središnja Bosna.

Članak 29. (Sjedište Zavoda)

Sjedište Zavoda je u _____

Članak 30. (Pečat Zavoda)

Zavod ima pečat sukladno Zakonu o pečatu Kantona Središnja Bosna („Službene novine Kantona Središnja Bosna“, broj 5/16 – prečišćen tekst).

Članak 31.
(Unutarnja organizacija)

Unutarnja organizacija Zavoda utvrđuje se pravilnikom o unutarnjoj organizaciji koji donosi ravnatelj uz prethodno pribavljenu suglasnost Vlade Kantona Središnja Bosna.

Članak 32.
(Mjerodavnost Zavoda)

(1) Zavod osigurava pružanje besplatne pravne pomoći na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom kako bi se građanima omogućilo ostvarivanje prava na jednak pristup pravdi i pravo na pravično suđenje.

(2) Zavod će pružati usluge besplatne pravne pomoći u svim općinama na području Kantona Središnja Bosna, po načelu uredovnih dana, a bliže odredbe o tome regulirat će se u Pravilniku o načinu pružanja pravne pomoći po načelu uredovnih dana u općinama na području Kantona Središnja Bosna, koji će donijeti ministar Ministarstva.

Članak 33.
(Educiranje kadrova i unapređenje kvaliteta)

(1) Zavod osigurava stručnu edukaciju kadrova koji pružaju besplatnu pravnu pomoć.

(2) Zavod kontinuirano kontrolira kvalitet i kvantitet pružanja besplatne pravne pomoći i predlaže mjere za unapređenje sustava upravljanja i pružanja besplatne pravne pomoći.

Članak 34.
(Javnost rada i izvješćivanje)

(1) Zavod osigurava kontinuirano pružanje informacija javnosti o ciljevima, načinu osiguranja i drugim pitanjima iz oblasti besplatne pravne pomoći.

(2) Radi praćenja i unaprjeđenja besplatne pravne pomoći, Zavod podnosi Vladi i Saboru Kantona godišnje izvješće o radu s prijedlogom mjera za unapređenje sustava pružanja besplatne pravne pomoći.

(3) Izvješće sadrži podatke o broju korisnika besplatne pravne pomoći po oblastima u kojima je pružena pravna pomoć, broju i vrsti postupaka pred pravosudnim organima, organima uprave i drugim organima, broju predmeta koji su u tijeku i o drugim pitanjima od značaja za izvješćivanje o pružanju besplatne pravne pomoći.

DIO OSMI - RUKOVOĐENJE I UNUTARNJA ORGANIZACIJA ZAVODA

Članak 35.
(Rukovođenje)

(1) Radom Zavoda rukovodi ravnatelj koji se postavlja u skladu sa propisima kojima se regulira državna služba.

(2) Za ravnatelja može biti postavljena osoba, koja pored općih i posebnih uvjeta utvrđenih zakonom, ima VII stupanj stručne spreme- pravni fakultet, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja koji se vrednuje sa najmanje

240 ECTS bodova ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja- pravne struke, položen pravosudni ispit i sedam godina radnog staža u struci poslije sticanja visokog obrazovanja.

(3) Ravnatelj je naredbodavac za raspolaganje proračunskim sredstvima određenim za financiranje rada Zavoda.

(4) Ravnatelj za svoj rad odgovara Vladi Kantona.

Članak 36. (Pomoćnici ravnatelja)

(1) Pomoćnici ravnatelja su rukovodeći državni službenici koji se postavljaju u skladu sa propisima kojima se regulira državna služba.

(2) Za pomoćnika ravnatelja može biti postavljena osoba, koja pored općih i posebnih uvjeta utvrđenih zakonom, ima VII stupanj stručne spreme- pravni fakultet, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sustava studiranja koji se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sustava studiranja- pravne struke, položen pravosudni ispit i pet godina radnog staža u struci poslije sticanja visokog obrazovanja.

(3) Pomoćnici ravnatelja su ovlašteni za obavljanje svih poslova iz mjerodavnosti Zavoda, sukladno sa odredbama ovog Zakona, pravilnika iz članka 31. ovog Zakona i drugih propisa.

Članak 37. (Državni službenici i namještenici)

Poslove u Zavodu, osim poslova koje vrše ravnatelj i pomoćnici ravnatelja obavljaju i državni službenici i namještenici, što se utvrđuje pravilnikom iz članka 31. ovog Zakona.

DIO DEVETI - PRAVA I DUŽNOSTI PRAVNIH ZASTUPNIKA

Članak 38. (Prava i dužnosti pravnih zastupnika)

(1) Ravnatelj i pomoćnici ravnatelja su pravni zastupnici Zavoda.

(2) Pravni zastupnik je ovlašten za samostalno pružanje besplatne pravne pomoći.

(3) Pravni zastupnik je nezavisan i samostalan u vršenju svojih poslova i ima pravo i dužnost da u okviru dobivenog ovlaštenja poduzima sve pravne radnje koje su po njegovoj ocjeni u interesu korisnika pravne pomoći.

Članak 39. (Obaveza čuvanja službene tajne)

(1) Pravni zastupnik je dužan da pruža pravnu pomoć savjesno i stručno, sukladno sa ustavom, zakonom i drugim propisima.

(2) Pravni zastupnik je dužan da čuva kao službenu tajnu sve što je saznao ili mu je stranka povjerila, izuzev ako je u svojstvu branitelja oslobođen ove obaveze na temelju izričitog ili prešutnog odobrenja stranke, kao i u slučajevima kada branitelj posumnja da predstoji izvršenje težeg kaznenog djela ili kada se pokrene parnica radi namirenja

troškova i izdataka koje je stranka prouzrokovala Zavodu lažno prikazujući svoje imovinsko stanje, a u cilju osiguranja besplatnog zastupanja.

(3) Službenu tajnu iz stavka (2) ovog članka dužni su čuvati i drugi uposlenici koji rade ili su radili u Zavodu.

Članak 40.

(Razlozi za odbijanje zastupanja)

(1) Pravni zastupnik će odbiti obranu i zastupanje u kaznenim stvarima:

a) ako je osobno oštećen, odnosno ako je bračni ili vanbračni drug oštećenog ili tužitelja, njegov srodnik po krvi u pravoj liniji, u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja ili po tazbini do drugog stupnja,

b) ako je pozvan kao svjedok u istom predmetu,

c) ako je postupao u istom predmetu u vršenju sudske i/ili tužiteljske funkcije,

d) u drugim slučajevima predviđenim posebnim zakonom.

(2) Pravni zastupnik će odbiti zastupanje u parničnom postupku:

a) ako je pružao pravnu pomoć suprotnoj stranci u istom predmetu ili po bilo kom pitanju vezanom za taj predmet,

b) ako je suprotnoj stranci u istom predmetu, pravnu pomoć pružao drugi pravni zastupnik Zavoda,

c) ako je postupao u istom predmetu u vršenju sudske i tužiteljske funkcije ili kao ovlaštena službena osoba bilo kog organa,

d) ako on ili bilo ko drugi od uposlenika Zavoda, ima osobni interes koji je, ili može biti u sukobu sa interesima zastupane stranke.

(3) Pravni zastupnik će odbiti obranu i zastupanje u kaznenim i prekršajnim stvarima i zastupanje u građanskom i upravnom postupku i upravnom sporu, i u drugim slučajevima predviđenim zakonima kojima se regulira kazneni, prekršajni, parnični i upravni postupak i upravni spor.

Članak 41.

(Otkazivanje punomoći)

(1) Odmah po saznanju za postojanje razloga i okolnosti iz članka 42. ovog Zakona, pravni zastupnik je dužan otkazati punomoć stranci.

(2) Po otkazivanju punomoći pravni zastupnik je dužan u periodu od 30 dana nastaviti pružati pravnu pomoć, ako je to neophodno da se od stranke otkloni kakva šteta, osim u slučaju kada je stranka imenovala drugog zastupnika ili se poduzimanju tih radnji izričito protivi.

(3) Pravni zastupnik nije dužan postupati u skladu sa stavkom (2) ovog članka ako stranka otkaže punomoć, ali je dužan u momentu otkazivanja punomoći u pismenoj formi obavijestiti stranku o svim relevantnim rokovima kao i zakazanim terminima u konkretnom predmetu.

Članak 42.

(Dužnosti pravnog zastupnika kao branitelja)

(1) Pravni zastupnik kao branitelj tokom kaznenog postupka mora, zastupajući osobu lišenu slobode, odnosno osumnjičenog ili optuženog, preduzimati sve neophodne radnje u cilju utvrđivanja činjenica i prikupljanja dokaza koji idu u korist osoba koje brane, kao i radi zaštite njegovih prava.

(2) Prava i dužnosti pravnog zastupnika kao branitelja ne prestaju u slučaju opoziva, sve dok ga sudac odnosno vijeće ne razriješe te dužnosti.

Članak 43.
(Obaveza informiranja)

Pravni zastupnik je dužan da informira stranku koju zastupa o preduzetim radnjama u postupku i o svim drugim činjenicama relevantnim za tok i ishod konkretnog postupka.

Članak 44.
(Obveze u ponašanju pravnog zastupnika)

Pravni zastupnik ne smije:

- a) dozvoliti da obiteljski, društveni, politički i/ili drugi odnosi utiču na vršenje njegovih službenih dužnosti,
- b) upotrijebiti ili se koristiti ugledom Zavoda da ostvari svoje privatne interese ili privatne interese drugih,
- c) postupati ili dopustiti drugima da postupaju na način da se stiče utisak da je bilo ko u posebnom položaju i da može vršiti utjecaj na pravnog zastupnika ili na ishod postupka.

Članak 45.
(Zabrana obavljanja drugih poslova)

Pravni zastupnik ne smije obavljati dužnost, djelatnost ili biti na položaju koji dovodi do sukoba interesa sa njegovim dužnostima, a naročito:

- a) ne smije obavljati dodatnu djelatnost za koju se plaća naknada, osim u slučaju kada je to posebno odobreno,
- b) ne smije biti član upravnih i drugih odbora političkih stranaka i ne smije slijediti upute političkih stranaka.

Članak 46.
(Dužnosti pravnih zastupnika)

- (1) Pravni zastupnik je dužan razmotriti i postupati po svim predmetima koji su mu dodijeljeni, osim u predmetima u kojima postoje razlozi za njegovo izuzeće.
- (2) Pravni zastupnik je dužan da kontinuirano radi na usavršavanju i povećavanju nivoa svoje profesionalne stručnosti za obavljanje poslova pružanja pravne pomoći.
- (3) Pravni zastupnik je dužan preduzimati radnje u vršenju odbrane ili zastupanja na krajnje profesionalan, strpljiv i dostojanstven način, kako prema nosiocima sudske i tužiteljske funkcije, tako i prema ostalim službenim osobama, strankama koje zastupa i protivnim strankama, svjedocima, odvjetnicima i drugim osobama sa kojima službeno kontaktira.

Članak 47.
(Način postupanja pravnog zastupnika)

Pravni zastupnik je obavezan da svoje poslove obavlja brzo, učinkovito i pravično, uz poštovanje prava svih uključenih strana da budu saslušane i da se njihovi sporovi riješe bez nepotrebnog odgađanja i/ili troškova.

Članak 48.
(Obavijest o nedozvoljenom ponašanju)

(1) Ako neko dođe do saznanja da je pravni zastupnik ili drugi zaposlenik Zavoda postupio suprotno odredbama ovog Zakona ili bilo kog drugog zakona, što ga čini nepodobnim za vršenje poslova u Zavodu, ima pravo i dužnost da o tome obavijesti ravnatelja Zavoda.

(2) Pravni zastupnik koji posjeduje informaciju o mogućem kršenju ovog Zakona od strane drugog pravnog zastupnika, dužan je o tome obavijestiti ravnatelja Zavoda, a ukoliko se ta informacija odnosi na ravnatelja, dužan je o tome obavijestiti ministra pravosuđa i uprave, koji preispituje osnovanost primljene informacije i o tome obavještava Vladu Kantona.

Članak 49.
(Angažiranje drugih osoba)

(1) Zavod može u pojedinom postupku angažirati ili zatražiti angažiranje vještaka, sudskih tumača i drugih osoba, kada ocijeni da je to neophodno za vršenje odbrane ili zastupanja.

(2) Zavod je dužan da predlaže ili angažira osobu iz stavka (1) ovog članka nepristrano, rukovodeći se isključivo njegovom stručnošću i iskustvom u obavljanju poslova za koje se angažira.

DIO DESETI - FINANCIRANJE, SURADNJA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

Članak 50.
(Financiranje)

(1) Sredstva za organiziranje i pružanje besplatne pravne pomoći osiguravaju se u proračunu Kantona.

(2) Udruge koje su registrirane za pružanje besplatne pravne pomoći financiraju se u skladu sa Zakonom o udrugama i zakladama u Federaciji Bosne i Hercegovine na temelju odobrenih projekata.

Članak 51.
(Međusobna suradnja mjerodavnih organa)

(1) Mjerodavni organi uspostavljaju suradnju s drugim organima osnovanim za pružanje besplatne pravne pomoći, udrugama i zakladama registriranim za pružanje besplatne pravne pomoći i drugim subjektima ovlaštenim za pružanje besplatne pravne pomoći, u cilju razmjene informacija i prakse u oblasti besplatne pravne pomoći.

(2) Mjerodavni organi surađuju sa centrima za socijalnu skrb, mjerodavnim ministarstvima, jedinicama lokalne samouprave i drugim organima, u cilju praćenja prakse primjene zakonskih odredbi u određenim oblastima i analize potrebe građana da svoja prava i obaveze definirane tim zakonima rješavaju uz pružanje besplatne pravne pomoći.

Članak 52.
(Odgovornost uposlenika Zavoda)

Pravni zastupnici i ostali uposlenici u Zavodu, odgovorni su za svoj rad sukladno odredbama Zakona o državnoj službi i Zakona o namještenicima u organima državne službe u Federaciji Bosne i Hercegovine kojima je to regulirano za rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike tijela državne službe.

DIO JEDANAESTI - NADZOR I KONTROLA KVALITETA

Članak 53.
(Nadzor nad primjenom zakona)

Nadzor nad provođenjem odredbi ovog Zakona vrši Ministarstvo pravosuđa i uprave Kantona Središnja Bosna.

Članak 54.
(Kontrola kvaliteta koju vrši ravnatelj Zavoda)

- (1) Ravnatelj Zavoda stara se o stručnom i savjesnom pružanju besplatne pravne pomoći od strane pravnih zastupnika.
- (2) U slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, odnosno opravdanih pritužbi građana, ravnatelj je dužan da poduzme mjere predviđene zakonom radi otklanjanja nepravilnosti i utvrđivanja odgovornosti pravnog zastupnika.
- (3) Korisnik besplatne pravne pomoći ima pravo da u slučaju nestručnog i nesavjesnog pružanja besplatne pravne pomoći, podnese pritužbu ravnatelju Zavoda.

DIO DVANAESTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 55.
(Podzakonski akti)

Pravilnik o načinu vođenja i sadržaju evidencija o pruženoj pravnoj pomoći, pravilnik o obavljanju uredovnih dana Kantonalnog zavoda za pravnu pomoć, obrazac zahtjeva za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć, obrazac izjave o imovinskom stanju i obrazac izjave o dopuštanju uvida u podatke o imovini korisnika i punoljetnih članova njegovog obiteljskog kućanstva, donosi ministar pravosuđa i uprave Kantona u roku od 90. dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 56.
(Stupanje na snagu zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Kantona Središnja Bosna“.

Broj:
Datum, _____ 2023. god.

Predsjedavajući Sabora

Dražen Matišić